

FAMÍLIA LLORENS
1839-1993

ÀREA D'IDENTIFICACIÓ

Codi de referència

CAT AMR 12.6.

Nivell de descripció

Fons

Títol

Família Llorens

Data/dates

1839-1993

Volum i suport

23 unitats d'instal·lació (2,72 ml), paper i fotografia.

ÀREA DE CONTEXT

Nom dels productors

Família Llorens

Baudilio Llorens. Consignatario. Subagencia de la Lloyds Agency

Cortal de la Torre Ribota de Castelló d'Empúries

Mas d'en Guero de Palau-saverdera

Jutjat de Pau de Roses

Pòsit de Pescadors de Roses

Arrendament de l'Almadrava de Roses

Botiga de can Guero

Sucursal del Banco de Bilbao a Roses

Història dels productors

L'inici de la nissaga d'aquesta branca de la família Llorens a Roses se situa a la dècada de 1830. Durant aquella època el cadaquesenc Baldiri Llorens Palau, fill de Josep Llorens i Maria Palau, es va instal·lar a Roses. El 9 d'octubre de 1840 va contraure matrimoni amb la rosinca Joaquina Romañach. Del matrimoni van néixer Baldiri (09/10/1840), Jacint (25/07/1842) i Josep Llorens Romañach (11/09/1843).

Els copiadors de cartes del fons ens permeten saber que el novembre de 1839 feia poc que Baldiri Llorens s'havia establert a Roses «per el desempeño de toda clase de comers, com en cualsevol altre cosa que li convinga». Així mateix, el 1844 Baudili Llorens era un dels quinze punts de subscripció per aconseguir els fons necessaris per fer el tren de les mines de pedra de Sant Joan de les Abadesses al Port de Roses, una inversió clau per ampliar i fer evolucionar el seu negoci.

El 1854 Baldiri Llorens Palau fou nomenat vicecònsul d'Àustria a Roses, un càrrec que ocupava ell o el seu fill, encara, el 1887. Així mateix la família tenia una fàbrica de sabons establerta almenys entre 1861 i 1871, moment que el preu de l'oli va caure en picat als mercats internacionals. Exportaven sabons a Cienfuegos, Cuba, a bord de dos dels seus pollacres o un dels seus bergantins. Molt lligat a aquesta activitat estava el molí oliverer que tenien al carrer de la Trinitat.

El primogènit, Baldiri Llorens Romañach, va casar-se amb Antònia Rahola Berga, també de Roses. Del matrimoni van néixer Trinitat (Roses, 14/5/1875-Roses, 30/10/1904), mort prematurament als 29 anys, i Baldiri Llorens Rahola (Roses, 14/8/1879-Roses, 24/7/1945).

Amb la defunció del seu germà gran, Baldiri, el tercer del mateix nom, va passar a ser l'hereu. Es va casar amb Antònia Mateu Matas (Girona, 6/2/1888). Tingué els següents fills: Trinitat, Alfons, Antònia, Baldiri, Pilar i Manel. Va ésser fundador i codirector de la Banca Casals i Llorens de Figueres, corresponsal de Banca Catalana de Figueres, agent de la companyia anglesa d'assegurances Lloyds & Mac Andrews i intermediari comercial. Fou un dels més importants comerciants i intermediaris del primer terç del segle XX, dedicació que li pervenia familiarment, atès que el seu avi i el seu pare ja es dedicaven al comerç de cabotatge i oceànic –sobretot amb Cuba- des de mitjan segle XIX. La família tenia, a més, un dels deu molins oliverers de la població.

Des de la segona meitat del segle XIX la família era propietària, també, del desaparegut cortal de la Torre Ribota, un dels cinc grans masos i cortals del terme de Castelló d'Empúries. Comptava amb nombroses terres de conreu i parcel·les de pastura o closes, tancades per recs de drenatge. La construcció estava bastida sobre la torre del mateix nom edificada al segle XV. Malgrat estar protegida com a Bé Cultural d'Interès Nacional va ser enderrocada amb la urbanització d'Empuriabrava. Al mateix temps eren propietaris del mas d'en Guero era a Palau-saverdera.

Segons sembla, Baldiri Llorens Rahola estigué afiliat a la Lliga Regionalista i després, a Acció Catalana. La seva actuació en la política local s'inicià el 1913, just en el moment en què començà la seva activitat professional de consignatari i que representà –a redós de la Primera Guerra Mundial- el període de màxima efervescència comercial. Anteriorment, però, havia estat nomenat vocal de la Junta Directiva del Cementiri Municipal entre 1912 i 1916. També va ser membre del consistori entre 1913 i 1918, arribant a ser primer tinent d'alcalde. Cinc anys després, el 1923, durant la dictadura de Primo de Rivera, va ser nomenat alcalde fins la seva dimissió el 18/9/1924, data en què dimití. Després de la Guerra Civil, fou nomenat jutge municipal entre 1939 i 1940.

L'hereu de Baldiri Llorens Rahola, Alfons Llorens Mateu (1912-1986) va seguir les passes dels seus avantpassats amb la gestió de diversos tipus de negocis. Propietari, corresponsal de banca i director de la delegació local del Banc de Bilbao. També fou, fins a la seva mort, consignatari de vaixells, tasca en la qual destacà, sobretot, en la gestió d'embarcacions de passatge turístic durant els anys 60 i 70. Alhora la família va tenir, entre els anys trenta i quaranta, una fàbrica de fideus.

Es casà el 9 de maig de 1952 amb Rosa Bassols Soler. Van tenir tres fills, Alfons, Baldiri i Ivo Llorens Bassols. Alfons Llorens va ser un dels promotors i impulsors del Club de Mar de Roses, l'entitat que pretenia construir un port esportiu a la platja de la Perola a començaments dels anys 70. No estigué afiliat a Falange a diferència del seu germà Baldiri, que va lluitar a l'exèrcit franquista i va ser cap de la Falange local l'any 1939. Això sí, es va presentar a les eleccions del 8/12/1957 pel terç corporatiu, però no va resultar escollit. Posteriorment, va ser escollit en les eleccions de 1960 pel mateix terç corporatiu i fou 2n tinent d'alcalde en el període comprès entre el 1961 i 1963, 1r tinent d'alcalde entre 1963 i 1964 i, en el 2n trienni del mandat, repetí com a 1r tinent d'alcalde pel terç corporatiu entre 1964 i 1967.

Història arxivística

El fons Llorens ha estat generat per diversos productors que giraven a l'entorn dels negocis i propietats de la família. Progressivament la documentació s'anà aglutinant a la planta baixa de l'edifici de can Guero situat a la plaça Catalunya, número 5 de Roses.

En motiu de l'exposició *Roses. 1875-1975* (2001) l'arxiu municipal efectuà un primer tractament a gran part de la documentació que posteriorment fou ingressada l'any 2012. En aquell moment el personal de l'arxiu efectuà un catàleg de la documentació prestada per a l'exposició. Malauradament no tota aquella documentació ha sigut ingressada finalment, especialment algunes publicacions.

Amb l'ingrés definitiu del fons a l'AMR, entre els mesos d'abril i juliol de 2012 es procedí a la neteja, classificació, ordenació i descripció del fons per tal de formalitzar-ne la donació.

Dades sobre l'ingrés

L'ingrés de la documentació a l'arxiu municipal s'efectuà en dos terminis, un primer el 19 d'abril de 2012 i un segon el 5 de juliol del mateix any.

ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

Abast i contingut

El fons de la família Llorens conté una diversitat de documentació tan àmplia que permet aproximar-se a la Roses dels segles XIX i XX des de diverses òptiques i ciències socials. S'ha de destacar la qualitat i la continuïtat temporal de la majoria de les sèries des de 1839 de quatre generacions de la família.

Hi ha tres grans grups de sèries que permeten conèixer l'evolució d'una família amb interessos econòmics al món marítim, el comercial i, també, en l'àmbit agrícola amb la gestió de les finques a Castelló d'Empúries i Palau-savardera. Aquest últim àmbit de molt interès per analitzar l'agricultura altempordanesa del primer terç del segle XX. Així, el fons documenta el paper empresarial dels Llorens, ja sigui com consignataris de marina, banquers o botiguers, sempre adaptant-se a l'evolució socioeconòmica de cada època.

Sistema d'organització

A100. ADMINISTRACIÓ FAMILIAR (1851-1967)

- A101. Escripures i contractes (1851-1961)
- A102. Correspondència emesa -familiar i empresarial-. Copiadors (1839-1920)
- A103. Correspondència rebuda -familiar i empresarial- (1924-1967)
- A104. Gestió econòmica de la casa i propietats (1886-1948)
- A105. Impostos, factures, rebuts i pagarés (1886-1948)
- A106. Documentació mèdica (1919)
- A107. Documentació escolar (1858)
- A108. Obres de beneficiència (1961)
- A109. Representació de Baldiri Llorens Rahola en institucions (1926-1944)
- A110. Documentació referent al Jutjat Municipal de Roses (1939-1944)
- A111. Documentació referent al Pòsit de Pescadors de Roses (1919-1942)
- A112. Fotografies i postals (ca. 1900-1967)

B100. ADMINISTRACIÓ COMERCIAL I INDUSTRIAL (-)

- B101. Gestió comercial i industrial (1903-1959)

- B102. Llibres de comptabilitat -també familiar i agrícola- (1923-1936)
- B103. Relacions comercials i industrials (1903-1959)
- B104. Baudilio Llorens. Consignatario. Gestió de la Subagència de la Lloyd's Agency a Roses (1913-1968)
- B105. Gestió de consignacions. Expedients de vaixells (1913-1993)
- B106. Gestió de consignacions. Llibres i notes de despeses de vaixells (1913-1940)
- B107. Gestió de consignacions. Llibres de mercaderies desembarcades (1920-1922)
- B108. Peritatge de naufragis, avaries i accidents marítims (1922-1935)
- B109. Gestió de l'arrendament de l'Almadrava de Roses (1867)
- B110. Gestió de la botiga Can Guero - Girasol (1961-1965)
- B111. Documentació escadussera del Banc de Bilbao (1945-1978)

C100. ADMINISTRACIÓ DEL PATRIMONI AGRARI (1885-1964)

- C101. Vendes i expropiacions (1903-1935)
- C102. Arrendaments, convenis i subestabliments (1885-1945)
- C103. Gestió de les propietats agrícoles a Roses i Cadaqués (1870-1964)
- C104. Gestió del cortal de la Torre Ribota de Castelló d'Empúries (1891-1964)
- C105. Gestió del mas d'en Guero de Palau-saverdera (1915-1937)
- C106. Documentació referent al Sindicat Agrícola Comarcal de l'Empordà (1921-1941)
- C107. Documentació referent al *Sindicat Agrícola de Roses* (1936-1938)
- C108. Documentació referent al *Sindicat Agrícola de Palau-saverdera* (1936-1937)

D100. PUBLICACIONS (1912-1950)

Informació sobre avaluació, tria i eliminació

Conservació permanent de tota la documentació del fons.

Incrementos

No es descarten increments perquè la família encara conserva documentació.

ÀREA DE CONDICIONS D'ACCÉS I ÚS

Condicions d'accés

Lliure accés, menys la documentació referida a la sucursal bancària que la família gestionava, a la qual es podrà accedir al cap de 100 anys de la seva producció.

Condicions de reproducció

Lliure.

Llengües i escriptures dels documents

Predominen el català i el castellà. També hi ha presència regular del francès i l'anglès i residual del grec i del japonès.

Característiques físiques i requeriments tècnics

Paper. Sense requeriments tècnics específics.

Instruments de descripció

La documentació està descrita en un inventari sumari.

ÀREA DE DOCUMENTACIÓ RELACIONADA

Existència i localització dels originals

El fons està format per documentació original.

Existència i localització de reproduccions

No es coneixen.

Documentació relacionada

Fons de l'Ajuntament de Roses (Arxiu Municipal de Roses)

Fons del Jutjat de Pau de Roses (Arxiu Municipal de Roses)

Fons de l'Ajuntament de Castelló d'Empúries (Arxiu Municipal de Castelló d'Empúries)

Bibliografia

Camino de hierro titulado de la serenísima señora infanta doña María Luisa Fernanda desde las minas de carbón de piedra de San Juan de las Abadesas al Puerto de Rosas, Barcelona, Imprenta de J. Verdaguer, 1844.

Pareja de Alarcón, Francisco, *Repertorio de la legislación española vigente en todos sus ramos, tomo primero*, Madrid, Imprenta de Tejado, 1854.

Guía de forasteros en Madrid para el año 1856, Madrid, Imprenta Nacional, 1856.

Guía de forasteros en Madrid para el año 1861, Madrid, Imprenta Nacional, 1861.

Guía de forasteros en Madrid para el año 1864, Madrid, Imprenta Nacional, 1864.

Guía de forasteros en Madrid para el año económico de 1872-1873, Madrid, Imprenta Nacional, 1872.

Guía diplomática de España año de 1887, Madrid, Imprenta y fundición de M. Tello, Ministerio de Estado, 1887.

Barris, Josep Maria, *Roses o la recerca de la zona grisa*, El sabó de Roses, Roses, Ajuntament de Roses, 2008 p. 265-266.

AMR, *Biografies del personal polític de Roses 1900-2000*.

ÀREA DE NOTES

Notes

-

ÀREA DE CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ

Autoria i dates)

AMR, 17 d'agost de 2012. Revisada el 24 de maig de 2016.

Fonts

Les mateixes unitats documentals del fons i les publicacions de l'apartat bibliografia.

Regles o convencions

Norma de Descripció Arxivística de Catalunya (NODAC). Barcelona: Generalitat de Catalunya. Departament de Cultura. Subdirecció General d'Arxius i Associació d'Arxivers de Catalunya, 2007.